

Régiségek: velencei tükör és japán váza porfogónak

A csodák kis boltja

Antik porfogók között, gramofonzenére, egy titokzatos tulajdonos régiségboltjában válogatunk tegnap. Egy másik üzletben megtudtuk, mit keresnek a vevők és miért kevés a szegedi régiség.

1924-es telefonon – a magyar királyi posta tulajdona – fogadja a hívásokat és rugós Kohn-székre ülteti a vendéget Molnár Miklós régiségkereskedő.

A 16 négyzetméteres helyiségben a tulajdonos által csak porfogónak titulált velencei tükör és számtalan petróleumlámpa között a zöld gramofon még mindig működik. A mainál sokkal vastagabb, két világháború közötti lemezről tangó szól, a dallamot az össze-vissza járó órák kakukkjai egészítik ki.

Hatalmas japán váza, Zenit, Pajtás fényképezőgépek, és egy titokzatos tulajdonos. A kereskedésben mindent megnézhetünk, mindent megfoghatunk, de Molnár Miklós a tárgyak történetéről, egykori tulajdonosaikról nem beszél.

Hogy miért hozza be valaki nagyapái, dédapái katonaképét, családi fényképeket, nem tudni. De Molnár Miklós szereti őket, mert bennük van a történelem. A vevőkörről végképp nem tudhatunk meg semmit. Velük kapcsolatban annyit árul el, van ízlésük, tudják, mit akarnak, és azt is, mire költsenek.

Nekünk Lenin összes művét ajánlja kétszáz forintért, de kollégám fényképezőgépét rögtön felbecsüli, és közli, ő nem venné

Molnár Miklós és a kincsek boltja

Fotó: Karnok Csaba

meg. Szerinte most a „retro” a divat, de változik, hogy mikor mit keresnek az emberek.

Gyűjtőszenvetélyel és múzeummániaival magyarázza az antik tárgyak iránti szenvedélyét Kalmár Józsefné. Erzsébet a TIT tanfolyamain tanulta, a BÁV üzletében gyakorolta a becsüsi szakmát és most saját üzletében kereskedik használt cikkekkel. Kedvencei a festmények, de mint mondja, Szegeden az aukciókon mostohagyermek a festészet, Nyilassy Sándor óta nincs elismert festőnk.

– Csak képpel nem lehet foglalkozni, az emberek ritkán vásárolnak festményt. Volt olyan időszak, hogy a vevők a feliratos falvédőket vitték, később pedig a kerámiákat. A gyűjtők pedig réztárgyat, jelvényt, érmét keresnek. Mindenki arra vágyik, hogy valami kincshez jusson. Sokszor csak benéznek, hogy megtudják, van-e valami érdekes. Sajnos azonban Szegeden nincs sok műtárgy, talán az árvíz miatt, talán azért, mert a várost jobbra szegény parasztok lakták – magyarázta Erzsébet – A régiség a felnőttek játéka, szinte gyerekké válnak nézelődés, válogatás közben.

A bolt egyik féltett darabja a Varga Mátyás által készített kerámia-tükör, de a tulajdonos számára az egykori Püspök-bazár kirakati babája is becses érték. A gipszből és papírmaséból készült bábura egy hagyatékban, véletlenül talált rá Erzsébet.

G. ZS.

A gazdák mától négy napra felfüggesztik a felpályás útlezárásokat

„Lássák, hogy baj van, lássák, hogy sokan vagyunk!”

Bár ismét félbeszakadtak a tárgyalások, a gazdák mától négy napra szabaddá teszik az utakat. Hívó szóra azonban traktorra pattannak, és ha kell, elindulnak a fővárosba, illetve felpályás útlezárásokkal próbálják meg rákényszeríteni a kormányt a megegyezésre.

Csongrád megyében tegnap is három helyszínen, a 43-as, a 47-es és az 55-ös úton folytatódott a gazdademonstráció. Mórahalomnál mintegy hetven jármű zárta le a Baja felé vezető út jobb oldalát. Az ásatthalmi, bordányi, domaszéki, mórashalmi és zádkányszéki gazdák múlt hét csütörtökön vonultak ki először. Azóta, az ország más pontjain demonstráló társaikhoz hasonlóan, mindennap reggel kilenctől délután négy óráig próbálják kicsikarni a megegyezést az agrártárcával.

Földalapú támogatástól a fagykárig

– Csak néhány perc türelmet kérek, most a szembe jövő forgalmat engedjük – mondja Mórahalom szélén, autónkat az út jobb oldalán felsorakozó gépjárművektől alig tíz méterre megálló fiatal rendőr. A másfél kilométer hosszú, traktorokból, személygépkocsikból, mikrobuszokból, kis- és nagyteherautókból álló konvoj városhoz közeli végét két piros színű traktor zárja. Senki nem ül bennük. Pár száz méterre a gazdák csoportba verődve beszélgetnek. Kiszállunk az autóból, gyalog folytatjuk utunkat. Feljűk tartva egy mikrobusz volánja mögül egy középkorú férfi néz ránk. Gyenes János Bordányból jött, zöld-ség-gyümölcsstermesztő.

– Én már megkaptam a földalapú támogatást, de már látom, a felvett hitelt nem fogom tudni törleszteni – válaszolja kérdésemre, hogy miért csatlakozott a többiekhez, miért demonstrál. – A barack elfogyott, más károk is értek – teszi hozzá. Közbevetésemre, hogy a fagyról valószínűleg nem az agrártárca tehet, mint ahogy a munkaügyi tárca sem hibáztatható, ha például valakit elbocsátanak, és emiatt lakáshitelét nem tudja fizetni, Gyenes János azt mondja, fogjanak össze

Gazda a bajai úton

Fotó: Frank Yvette

ők is és demonstráljanak. Ebben maradunk.

Bizalmatlanság, feszült hangulat

A sor harmadánál mintegy 15-20 gazda beszélget egy traktor és egy mikrobusz között. Toporogva, egyik lábukról a másikra támaszkodva, egymás után hagyják megválaszolatlanul a kérdéseimet. Feszültnek látszanak. Nem is titkolják, nincs jó hangulatuk. Halmos Ernő zádkányszéki. A középkorú férfi azt mondja, egy egész újságoldal is kevés lenne, hogy elmondhassák, mi a bajuk, egyáltalán: miért demonstrálnak. Ezt gyorsan egymás után

többször is megismétli. Arra ösztökélem őket, hogy mégis próbálják elmondani, ki miért van itt, ki miért demonstrál, de nem állnak kötélnek. Ki is mondják, bizalmatlanok.

– Van szóvivőnk, majd ő elmondja – hallom innen-onnan. Pár perc múlva kicsit enged a fagyos hangulat. Az persze már eddig is kiderült, eltökéltek. Addig maradnak, ameddig az Országos Demonstrációs Bizottság és a gazdák tárgyalóküldöttsége nem jár sikerrel. Figyelik a híreket, várják a megegyezést. Kitaranak a végsőkig, hívó szóra azonnal elindulnak a fővárosba. Nem „csak” a földalapú támogatás miatt vannak itt, egyéb pályá-

CSAK GYURCSÁNNYAL TÁRGYALNAK

Az Országos Demonstrációs Bizottság és a gazdák tárgyalóküldöttsége tegnap délelőtt úgy döntött, a továbbiakban csak a miniszterelnökkel, vagy annak megbízottjával hajlandó tárgyalni. A döntést azért hozták, mert az agrárminiszter felfüggesztette a tárgyalásokat. Úgy vélik, hogy Németh Imre a továbbiakban nem kompetens az ügyben. Emellett semmiféle választ nem kaptak felvetéseikre a megadott határidőig, pénteken délelőtt tíz óráig a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumból.

zati pénzekre is várnak, „meg már be kellene adni az idei évit is” – hangzik el több felől.

Bóka Ferenc szóvivő: kitartunk

Közben megérkezik a szóvivő, Bóka Ferenc zádkányszéki gazdálkodó. A fiatal férfi azt mondja, azért döntöttek úgy, hogy az itteni gazdák nevében ő fogalmazza meg mondanivalójukat, mert tapasztalataik szerint a szövegkörnyezetből kiragadva könnyen más értelmet kaphat egy-egy kijelentés, megjegyzés.

– Azért vonultunk az utakra, hogy az emberek lássák, baj van, és lássák, hogy sokan vagyunk! – hangsúlyozza Bóka Ferenc. Kisvártatva hozzáteszi: – Azt szeretnénk elérni, hogy a támogatásokra legyen garantált pénz a költségvetésben és azt fizessék is ki nekünk.

A férfi megjegyzi, szombattól négy napra felfüggesztik a demonstrációt, ha addig nem születik megegyezés, szerdán ismét az utakon lesznek.

– De ha közben bármilyen történik, ha a demonstrációs bizottság úgy dönt, hogy mégis menjünk az utakra, vagy Pestre, akkor jövőnk, elindulunk – szól közbe a többiek egyetértő bólogatásától kísérve egy tagbaszakadt gazda. OLÁH ZOLTÁN

Húsz év szünet után Brüsszelben jelentkezik önálló kiállítással a Máté–Lantos házaspár

Csongrádi szobrok az Európai Parlamentben

Brüsszelben önálló kiállítás összeállítására kérték fel a Megtalált Európa csongrádi alkotóját, Lantos Györgyit és férjét, Máté Istvánt. A szobrászházaspár huszonhat alkotását felvonultató tárlatot nemzeti ünnepünkön, március 15-én nyitják meg az Európai Parlamentben. Az elmúlt két évtizedben csupán köztéri szobraik révén ismerhette munkásságukat a közönség.

„A kiállítás egy vásár, ahol senki nem vesz semmit” – idézte férjével együtt egy korábbi mesterük mondatát Lantos Györgyi, akit Tisza-parti otthonában kerestünk fel. A profán megfogalmazás arra a kérdésre volt válasz, hogy egy ilyen alkalom mennyiben tud őszinte visszajelzésekkel szolgálni egy képzőművész számára. A feleletet követő magyarázatból kiderült: köztéri alkotásainak jó híre szájhagyomány útján terjedt el az országban, s a megkeresések, illetve a megrendelések magukban hordozták azt az elismerést, amire egy művész igényt tarthat. Ami ezen felül további pozitívumot jelentett: sehol sem tették szóvá, hogy a megrendelő, legyen az önkormányzat vagy intézmény, másra is költhette volna pénzét.

Minderre azonban a főiskola után tíz évet kellett várni. – 1985-ben a ravennai Dante biennálén a férjem elnyerte a harmincöt éven aluli művészek fődíját, II. János Pál pápa aranyérmét, egy évvel később pedig engem ugyanott első díjjal jutalmaztak – idézi fel Lantos Györgyi. – Nem sokkal ezután hazai jelíges pályázaton indultunk el, amiből ötöt megnyertünk. A váratlan siker a szakma fel-

sőbb vezetését a pályázati feltételek módosítására készítette, de a gáncsoskodásig süllyedt bírálat sem tudta kedvünket szegni, inkább önfeledten dolgoztunk a magunk építette bronzöntőműhelyben.

A lekicsinyített kohóra emlékeztető épületrészben régebbi alkotások, vagy azok egyes részei sorakoznak a polcokon, a helyiség közepén pedig egy Kossuth-mellszobor vár az utolsó simításokra. – Miközben alkot az ember, már a következő munkán töri a fejét. Mire az új gondolat formát ölt, sokat dolgozik a szobrász, de külön a folyamatot nem lehet idővel mérni, az alkotás annál sokkal összetettebb – magyarázta a művész.

– Nem szeretek szerepelni, ezért is lettem alkotóművész, de a múlt heti brüsszeli meghívást nem lehetett visszautasítani. A külügyi hivatalban egy hivatalos ebéden vettünk részt, ahol férjemmel együtt bemutathattuk közös katalógusunkat, melyben jelentősebb műveink szerepelnek. A Megtalált Európa fogadtatásánál jóleső érzés volt, hogy a politikusok mellett a parlamentben dolgozó fiatalok is elismerően nyilatkoztak a szoborról. Kedden nyíló kiállításunk anyagát kispasztikáinkból és domborműveinkből állítottuk össze, huszonhat művet ismerhetnek meg az érdeklődők.

A belga fővárosban hosszú ideig láthatók a csongrádi szobrászházaspár munkái, ugyanis az EP-ben kiállított gyűjteményre már a brüsszeli magyar intézet is bejelentkezett. Ott április 11-étől tekinthető meg a tárlat.

BÍRÓ DÁNIEL

Lantos Györgyi otthon, a műteremben: nem szeret szerepelni, de a mostani meghívást nem utasíthatta vissza

Fotó: Tésik Attila